

Motion till Knivsta Kommun

PFAS-föreningar i Knivsta

Det pågår ett omfattande arbete i Sverige med att utreda förekomst av PFAS i olika miljöer och om påvisade halter av PFAS i t ex dricksvatten och vissa livsmedel överskrider beslutade gränsvärden. Flera centrala myndigheter och tillsynsmyndigheter är involverade i detta arbete.

Om det finns risk för höga halter av PFAS i områden med enskilda brunnar eller om dessa halter kan påverka sediment eller ytvatten i sjöar eller åar där det fiskas, har kommunen som en del i sitt tillsynsansvar enligt miljöbalken, ett särskilt ansvar att informera om vilka förhållanden som gäller lokalt. Enligt livsmedelsverket bör kommunen t ex ta reda på vilken typ av fiske som sker i förorenade sjöar och vattendrag. Flera kommuner, bland annat Botkyrka, har i samråd med Livsmedelsverket tagit fram tillfälliga kostråd för egenfångad fisk från sjöar som är förorenade med PFAS. I Uppsala har kommunen ombesörjt provtagning på fisk för analys av PFAS. I Knivsta finns flera verksamheter, både nuvarande och tidigare, som kan vara viktiga källor till PFAS-förekomst. Företaget Habia teknofluor i Brantshammar är ett sådant exempel och ett område som därför bör undersökas närmare är Brantshammarsåns utlopp i Mälaren (Kyrkviken).

Roslagsvatten är vår leverantör av det kommunala dricksvattnet i Knivsta. Roslagsvatten levererar vatten från Norrvatten som hämtar råvatten från Mälaren. Roslagsvatten ansvarar även för vattenverken i Lagga och Vassunda som hämtar råvatten från lokala täkter. Kommunen bör underlätta för de Knivstabor som vill veta hur det ligger till med PFAS-föreningar i det kommunala dricksvattnet.

Miljöpartiet har i ett ledamotsinitiativ (1 mars 2023) föreslagit att kommunen publicerar information om PFAS-föreningar i Knivsta på sin hemsida. MP föreslog bland annat att alla relevanta analysresultat av PFAS-prover i Knivsta som har publicerats på annat håll och som är offentliga bör göras tillgängliga på kommunens hemsida.

Den 30 maj 2023 beslutade Bygg- och Miljönämnden att MPs ledamotsinitiativ ansågs besvarat. Men vi kan konstatera att det fortfarande saknas väsentlig information kring PFAS-förekomsten i Knivsta på kommunens hemsida. Det enda som publicerats hittills är länkar till några centrala myndigheter där endast allmän information om PFAS ges. MP menar att det är viktigt att Knivsta tar sitt ansvar och redovisar situationen avseende PFAS-föreningar i kommunen. Detta är i grunden en angelägen hälsoskyddsfråga som bör prioriteras av kommunen.

Miljöpartiet föreslår att

- kommunen omgående uppdaterar sin hemsida med information om PFAS-förekomsten i Knivsta. Resultaten från provtagningar redovisas lämpligen på en karta så att det är enkelt att se var och när prover har tagits, vilka PFAS-ämnen som har analyserats och resultaten av dessa.
- kommunen hänvisar till den sammanställning av värden och analyser av PFAS i det kommunala dricksvattnet som vår VA-leverantör Roslagsvatten redovisar på sin sida <https://roslagsvatten.se/varden-och-analyser>.
- kommunen bör ombesörja provtagning på PFAS i fisk i förorenade sjöar och vattendrag om det tidigare inte har skett någon provtagning där.
- kommunen ger vägledning och stöd till Knivstabor om vad man kan göra själv för att begränsa exponeringen och riskerna för dessa ämnen. Det gäller inte minst till hushåll med enskilda brunnar och till fritidsfiskare inom kommunen. Det kan handla om råd kring reningstekniker för eget dricksvatten, informationsskyltar vid fiskevatten och tillfälliga kostråd gällande egenfångad fisk.

Peter Bergkvist, Miljöpartiet de gröna